

Gelderland is een mooie provincie. Je kan hier goed wonen, goed werken en ook goed recreëren. Gelderland is de nummer 1 wandel- en fietsprovincie van Nederland en de Veluwe staat ook al bijna op 1. 1 op de 6 binnenlandse vakanties gaat naar Gelderland. Dit is goed voor de regionale economie en werkgelegenheid. En daarmee ook voor de inwoners van Gelderland. Dit bereiken wij als provincie samen met onze gemeenten, waterschappen, ondernemers en inwoners. De omgevingsvisie legt hier de basis voor. Verkeer, water, natuur, milieu en ruimtelijke ordening.

In de actualisatie 2016 waarover we vandaag een besluit nemen, worden wijzigingen voorgesteld op de mogelijkheden binnen het Gelders Natuurnetwerk en het buitengebied van onze provincie.

Natuurbegraven is een mogelijkheid waar steeds meer vraag naar is. De PvdA begrijpt de wens om uiteindelijk na het leven op te gaan in de natuur. In de hoorzitting en commissiebehandeling zijn veel voor en tegenargumenten over natuurbegraven naar voren gebracht. De voorwaarden die nu opgenomen zijn scheppen de ruimte om met natuurbegraven te beginnen. 50 graven per hectare, per 3 hectare natuurbegraafplaats 1 hectare compensatie en een onderzoek naar de effecten van het begraven op de natuur. Wij pleiten hierbij wel voor zorgvuldig wetenschappelijk onderzoek.

Windmolens binnen het Gelders Natuurnetwerk is het volgende dat de bezoeker van Gelderland tegen kan komen bij zijn bezoek. Ik wil hier nogmaals mijn pleidooi herhalen voor een volgordelijkheid in de plaatsing van windmolens. Dit wordt ook ondersteund door de brief van Natuurmonumenten die we gisteren ontvangen hebben. Eerst op bedrijventerreinen en rond infrastructuur, daarna aan de randen van bewoond gebied, het buitengebied en als allerlaatste binnen ons natuurnetwerk. Zoals gedeputeerde van Dijk al heeft aangegeven en ongetwijfeld in zijn beantwoording zal herhalen, is de beperkte mogelijkheid van windmolens binnen het GNN noodzakelijk voor het behalen van de doelstellingen die we hebben op windenergie. Dit is voor ons een zwaarwegend belang. Windenergie is een tussenstap die we moeten zetten op weg naar een volledige transitie.

En dan fietst onze argeloze bezoeker door het buitengebied van Gelderland. Weilandten vol koeien, een schuurtje hier een stal daar, een maisveld en een bos iets verderop. Het buitengebied is natuurlijk in de eerste plaats in gebruik voor onze economie. Vele ondernemers maken van dit gebied gebruik om in hun levensonderhoud te voorzien en zijn verantwoordelijk voor de productie van ons voedsel. Dit gebied wordt wel gedeeld met de overige bewoners die buitenaf wonen en deze ervaren overlast van grote veehouderijen en kunnen hier zelfs ziek van worden.

Gezondheid is een basisvoorwaarde voor invoering van het plussenbeleid. Meer ruimte voor veehouderijen in ruil voor extra investering op gezondheid, dierwelzijn, landschappelijke inpassing en sloop van oude stallen.

De risico's voor de gezondheid rondom veehouderijen liggen voornamelijk in fijn stof, geur en in mindere mate in de uitstoot van ammoniak. De normen die landelijk gelden op deze punten zijn politiek gekozen en beschermen niet altijd voldoende.

Er is op dit moment nog geen afzonderlijk toetsingskader voor gezondheid rondom veehouderijen. Daarom willen wij dat de investeringen die de initiatiefnemers moeten doen voor het plussenbeleid als eerste doen in het verminderen van de uitstoot en fijnstof.

De motie die wij mede indienen vraagt hier ook om.

De procedure waarmee het plussenbeleid een plek krijgt in de ruimtelijke procedure is voor ons niet optimaal. Daar waar in eerdere versies van het beleid een ondernemer actief naar de provincie toe moet om een ontheffing te krijgen, komt de provincie nu in beeld bij vooroverleg tussen gemeente en provincie en moet de provincie actief naar de gemeente toe met zienswijzen en reactieve aanwijzingen als het plussenbeleid niet goed wordt toegepast. En hier hebben we lang over getwijfeld. De PvdA wil graag goed op de hoogte gehouden worden van ontwikkelingen die met het plussenbeleid mogelijk gemaakt worden en waarbij de provincie betrokken is omdat het bouwblok groter dan 1,5 ha wordt. Ook om te bezien of het gewenste effect bereikt wordt, namelijk uitbreiding voor veehouderijen met tegelijkertijd verbetering van de leefomgeving.

Wat wij zeer sympathiek vinden in dit proces is de verplichting van de dialoog met de omgeving. Hiervoor hebben ondernemers, gemeente in omwonenden handvaten nodig. In de commissie hebben we al aangegeven dat de Handreiking beoordelingskader gezondheid en milieu veehouderij van het RIVM van september 2016 is hiervoor zeer geschikt is. Gedeputeerde van Dijk heeft aangegeven dat hij dit actief naar de gemeenten zal communiceren. Graag horen we hoe hij dat gaat doen.

Garanties krijg je alleen op stofzuigers. Maar wij willen toch graag een garantie op het plussenbeleid. Of beter gezegd een garantie op de mogelijkheid van het terugdraaien van het eerste gedeelte van het plussenbeleid. Want de eerste stap is dat wij de bouwblokgroottes loslaten en de gemeente de ruimte geven hier een eigen invulling aan te geven. Mocht onze nachtmerrie toch uitkomen en het plussenbeleid toch niet RvS proof zijn, dan willen wij graag dat de provincie hier op voorbereid is. De PvdA wil graag de mogelijkheid houden om te sturen op een leefbaar buitengebied en hoort graag hoe GS zich hierop voorbereid nog voordat het onwaarschijnlijke zich voordoet en het plussenbeleid de RvS niet doorstaat.